

## Svar på skriftligt spørgsmål SSS 512/2022 rd

### Svar på skriftligt spørgsmål om krisen med stigande levnadskostnader för medborgarna

#### Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 512/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Hur ämnar man stöda konsumenterna i krisen med stigande levnadskostnader,

hur antas konsumenterna klara sig genom krisen,

hur har de olika ämbetsverken berett sig inför köbildningar, när antalet ansökningar om stöd kommer att öka explosionsartat, och

vilka snabba stödåtgärder ämnar regeringen ännu vidta?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Konsumtionsmöjligheterna för konsumenter med låga inkomster ökas genom sociala förmåner och inkomstöverföringar. De sociala förmånerna och inkomstöverföringarna kommer att ökas i takt med att levnadskostnaderna stiger. Normalt verkställs denna ökning en gång om året som en indexjustering, men när priserna i år steg snabbare fattades ett beslut om en extra indexjustering som trädde i kraft den 1 augusti 2022 (RP 75/2022 rd) för att köpkraften i inkomstöverföringarna inte tillfälligt ska försämrats på grund av de snabbt stigande priserna.

Dessutom har regeringen under året fattat beslut om ett antal åtgärder till stöd för hushållen som svar på den snabba prisstegringen. Till dessa hör bland annat följande åtgärder:

- Tillfällig minskning av skyldigheten att distribuera förnybara bränslen
- Tillfällig höjning av resekostnadsavdraget
- Garantier för statliga lån för energirenoveringar av hus
- Höjningar av reseersättningar som betalas från sjukförsäkringen
- Tillfällig sänkning av mervärdesskatten på elenergi
- Tidsbegränsat elavdrag från förvärvsinkomstbeskattningen
- Tidsbegränsat elstöd till hushåll
- Sänkta avgifter för småbarnspedagogik
- Extra barnbidrag

- Tidsbegränsade höjningar av utkomstskydd för arbetslösa, utkomststöd och studiepenning
- Höjning av uppvärmningsnormen för allmänt bostadsbidrag samt av underhållsnormen för personer som bor i enfamiljshus
- Stöd för hushållens energirenooveringar

Dessutom har regeringen fattat beslut om en rad åtgärder för att begränsa de stigande energi- och livsmedelspriserna i hela ekonomin. Till dessa hör bland annat:

- Ökad tillgång till skogsflis
- Säkerställande av torvproduktion för att garantera försörjningsberedskapen
- Försörjningsberedskap och leveranssäkerhet för gas
- Jordbrukets försörjningsberedskapshelhet

Hushållens sammanlagda köpkraft (mätt i disponibla realinkomster) beräknas minska med 1,4 procent år 2022 när den ovanligt snabba ökningen av konsumentpriserna slukar ökningen av de inkomster som är helt disponibla. Konsumentpriserna väntas stiga med i genomsnitt 6,5 procent år 2022. Köpkraften försvagas inte bara av stigande priser, utan också av den långsamma ökningen av erhållna sociala förmåner, eftersom den senaste tidens snabba inflation höjer de indexbundna sociala förmånerna (inklusive pensionerna) delvis med dröjsmål. Å andra sidan stöder sysselsättningsökningen köpkraften fortfarande under innevarande år, eftersom sysselsättningsgraden och antalet lediga arbetstillfällen har nått den högsta nivån någonsin. Den privata konsumtionen ökar med 1,1 procent år 2022, eftersom konsumtionen av tjänster ökar trots prishöjningarna efter att covid-epidemin avtog.

Hushållens köpkraft beräknas öka igen år 2023 när löntagarnas inkomstnivå och de erhållna sociala förmånerna ökar snabbare än inflationen. Köpkraften beräknas öka med cirka 2 procent, även om det förväntas att sysselsättningsläget kommer att försämrats något. År 2023 avtar tillväxten av den privata konsumtionen till 0,8 procent. Prisökningen inom den privata konsumtionen beräknas avta till cirka 3 procent år 2023 och till mindre än 2 procent år 2024.

Folkpensionsanstalten har uppskattat att genomförandet av elstödet skulle medföra ett behov av en personalökning på cirka 80 årsverken. Ökningen av arbetsmängden är koncentrerad till början av 2023. Folkpensionsanstalten uppskattar att anstaltens omkostnader kommer att öka med omkring 5,6 miljoner euro år 2023 på grund av genomförandet av elstödet. Personalbehovet skulle främst inriktas på handläggning och kundservicearbete.

Folkpensionsanstalten har uppskattat att genomförandet av elstödet skulle medföra ett behov av en personalökning på cirka 80 årsverken. Ökningen av arbetsmängden är koncentrerad till början av 2023. Folkpensionsanstalten uppskattar att anstaltens omkostnader kommer att öka med omkring 5,6 miljoner euro år 2023 på grund av genomförandet av elstödet. Personalbehovet skulle främst inriktas på handläggning och kundservicearbete.

Statskontoret verkställer bränslestödet för transportföretag och det föreslagna brännoljestödet för arbetsmaskinföretagare. Statskontoret har förberett sig inför handläggningen av ett stort antal ansökningar genom att automatisera handläggningen av stödansökningar, handleda de sökande med hjälp av kommunikation så att ansökningarna kan handläggas automatiskt och inte måste behandlas manuellt på grund av bristfälligheter och utbilda personal särskilt för de understödda områdenas särdrag. Kompetenta handläggare- och expertresurser säkerställs genom permanent personal och trivsel i arbetet.

Regeringen bereder ett inkomst- och regionbaserat riktat stödsystem för hushållen. Finansministeriet ansvarar för beredningen tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet och Kommunikationsministeriet. Den 18 februari 2022 fastställdes en riktlinje om beredningen som en del av regeringens skräddarsydda kompensationsåtgärder som svarar mot höjda energipriser. Den tväradministrativa arbetsgruppen för det inkomst- och regionbaserade riktade stödsystemet för hushållen, som i samband med detta tillsattes av finansministeriet, kommer fram till regeringsförhandlingarna våren 2023 att utreda upprättandet av en automatisk stödmodell som dels syftar till att öka klimaträttvisan i energiskattesystemet och dels till att svara på de orimliga sociala konsekvenserna av stigande bränslepriser.

Helsingfors 28.10.2022

Finansminister Annika Saarikko